

GRUPA 1

Przeczytajcie opis sytuacji, a następnie przeanalizujecie ją, korzystając z pytań poniżej. Swoje wnioski zapiszcie na plakacie, który omówicie na forum klasy.

14-letnia Ola i 15-letni Bartek są parą. Ola wysłała Bartkowi prywatne zdjęcia, ufając, że zostaną między nimi. Po ich kłótni, zdenerwowany chłopak, chcąc zaimponować koleżdze, udostępnił mu jedno ze zdjęć. Zdjęcie zostało następnie przesłane do kolejnych osób i zaczęło krążyć w sieci. Ola dowiedziała się o tym w szkole. Jest jej wstyd i boi się, że zobaczy to ktoś z rodziny. Rodzice zostali wezwani do szkoły, a sprawą zajęła się policja.

Pytania do analizy:

1. Co się wydarzyło?
2. Kto ponosi odpowiedzialność?
3. Jakie konsekwencje może mieć ta sytuacja dla wszystkich zaangażowanych?
  - Oli,
  - Bartka,
  - osób, które udostępniały zdjęcie dalej?
4. Jak można było zapobiec tej sytuacji?
5. Co byście zrobili, gdybyście byli:
  - Olą,
  - Bartkiem,
  - kolegą, który dostał zdjęcie,
  - nauczycielem lub rodzicem?

Wasza prezentacja powinna odpowiedzieć na pytanie:

Jakie kroki możemy podjąć, aby zapobiec krzywdzącemu udostępnianiu prywatnych treści w internecie, jednocześnie ucząc się odpowiedzialności za swoje cyfrowe decyzje?

GRUPA 2

Przeczytajcie opis sytuacji, a następnie przeanalizujecie ją, korzystając z pytań poniżej. Swoje wnioski zapiszcie na plakacie, który omówicie na forum klasy.

Patryk i Lena rozmawiali przez komunikator. Patryk poprosił Lenę o „odważne zdjęcie”, obiecując, że nikomu go nie pokaże. Lena długo się wahała, ale w końcu wysłała zdjęcie. Następnego dnia jedno z ich wspólnych zdjęć trafiło na szkolną grupę z komentarzem ośmieszającym Lenę. Patryk mówi, że to nie on je udostępnił, ale Lena czuje się zdradzona i upokorzona. W szkole mówi się o tej sytuacji, a nauczyciele próbują wyjaśnić, co się stało.

Pytania do analizy:

1. Co się wydarzyło?
2. Kto ponosi odpowiedzialność?
3. Jakie konsekwencje może mieć ta sytuacja dla wszystkich zaangażowanych:
  - Leny,
  - Patryka,
  - osób, które udostępniły lub komentowały zdjęcie?
4. Jak można było zapobiec tej sytuacji?
5. Co byście zrobili, gdybyście byli:
  - Patrykiem,
  - Leną,
  - kolegą/koleżanką, którzy widzieli zdjęcie,
  - nauczycielem lub rodzicem?

Wasza prezentacja powinna odpowiedzieć na pytanie:

Jak budować cyfrową empatię i odpowiedzialność, aby historia Leny i Patryka nigdy się nie powtórzyła?

GRUPA 3

Przeczytajcie opis sytuacji, a następnie przeanalizujecie ją, korzystając z pytań poniżej. Swoje wnioski zapiszcie na plakacie, który omówicie na forum klasy.

Kuba dołączył do prywatnej grupy na komunikatorze, w której koledzy przesyłali różne memy i filmiki. Po pewnym czasie pojawiły się tam zdjęcia dziewczyn mające je ośmieszyć lub upokorzyć. Niektórzy zaczęli publikować też zdjęcia z internetu, przedstawiające nagie osoby. Kuba czuł się zaniepokojony – nie wiedział, czy powinien to zgłosić, porozmawiać z kimś dorosłym, czy po prostu opuścić grupę. Kilka dni później o tej grupie dowiedziała się wychowawczyni – jedna z uczennic pokazała jej wiadomości, ponieważ czuła się nimi dotknięta.

Pytania do analizy:

1. Co się wydarzyło?
2. Kto ponosi odpowiedzialność?
3. Jakie konsekwencje może mieć ta sytuacja dla wszystkich zaangażowanych:
  - osób, których zdjęcia zostały udostępnione,
  - autorów i członków grupy,
  - Kuby?
4. Jak można było temu zapobiec?
5. Co byście zrobili, gdybyście byli:
  - Kubą?
  - kolegą, który widział zdjęcie?
  - nauczycielem lub rodzicem?

Wasza prezentacja powinna odpowiedzieć na pytanie:

Jaką odpowiedzialność moralną i prawną ponosi Kuba za bierność wobec szkodliwych i potencjalnie nielegalnych treści w grupie oraz kiedy internetowy „żart” staje się formą krzywdzenia lub cyberprzemocy i jak reagować, gdy widzimy w sieci szkodliwe treści?

GRUPA 4

Przeczytajcie opis sytuacji, a następnie przeanalizujecie ją, korzystając z pytań poniżej. Swoje wnioski zapiszcie na plakacie, który omówicie na forum klasy.

Ola zgubiła telefon podczas przerwy. Ktoś go odblokował i przeszukał galerię obrazów – urządzenie nie miało ustawionej blokady ekranu, więc łatwo można było przeszukiwać zapisane pliki. Wśród zdjęć były także prywatne fotografie, które Ola zrobiła tylko dla siebie i nikomu ich nie wysłała. Tego samego dnia jedno z tych zdjęć trafiło do szkolnej grupy na Snapchacie. Ola była zaskoczona, przestraszona i zawstydzona. Koleżanka Oli zauważyła zdjęcie i poinformowała o tym pedagoga szkolnego, chcąc jej pomóc.

Pytania do analizy:

1. Co się wydarzyło?
2. Kto ponosi odpowiedzialność?
3. Jakie konsekwencje może mieć ta sytuacja dla wszystkich zaangażowanych?
4. Jak można było temu zapobiec?
5. Co byście zrobili, gdybyście byli:
  - Olą,
  - Kolegami/ koleżankami, którzy widzieli zdjęcie,
  - nauczycielem lub rodzicem?

Wasza prezentacja powinna odpowiedzieć na pytanie:

Jakie konsekwencje prawne i społeczne niesie za sobą nieuprawnione przejęcie i odblokowanie sprzętu elektronicznego oraz rozpowszechnienie prywatnych danych (zdjęć) oraz jakie natychmiastowe kroki powinna podjąć ofiara, aby chronić swoją prywatność i dane w przyszłości?

GRUPA 5.

Przeczytajcie opis sytuacji, a następnie przeanalizujecie ją, korzystając z pytań poniżej. Swoje wnioski zapiszcie na plakacie, który omówicie na forum klasy.

Zosia dowiedziała się od koleżanki, że jej dobry kolega wysyła dziewczynom w klasie zdjęcia i prosi je o odesłanie „takich odważniejszych”. Zosia nie wie, jak na to zareagować. Zastanawia się, czy zgłosić to wychowawcy, czy porozmawiać ze swoim kolegą. Boi się, że zostanie uznana za „donosicielkę” lub że straci zaufanie rówieśników.

Pytania do analizy:

1. Co się wydarzyło?
2. Kto ponosi odpowiedzialność?
3. Jakie konsekwencje może mieć ta sytuacja dla wszystkich zaangażowanych:
  - Zosi,
  - chłopaka, który wysyła wiadomości,
  - dziewczyn, które otrzymują prośby o zdjęcia?
4. Jak można było temu zapobiec?
5. Co byście zrobili, gdybyście byli:
  - Zosią,
  - koleżankami, które są proszone o zdjęcie,
  - nauczycielem lub rodzicem?

Wasza prezentacja powinna odpowiedzieć na pytanie:

- Co jest ważniejsze w tej sytuacji: ochrona koleżanek przed potencjalną krzywdą, czy obawa przed opinią „donosicielki”?
- Jakie mogą być konsekwencje zareagowania lub milczenia? Co najgorszego może się stać, jeśli Zosia zgłosi sprawę lub jeśli nic nie zrobi?
- Jakie jest największe ryzyko zrobienia (lub niezrobienia) czegokolwiek? (tzn. Co najgorszego może się stać, jeśli Zosia zgłosi lub jeśli nie zgłosi sprawy?)

GRUPA 6

Przeczytajcie opis sytuacji, a następnie przeanalizujecie ją, korzystając z pytań poniżej. Swoje wnioski zapiszcie na plakacie, który omówicie na forum klasy.

Tomek pod pseudonimem założył konto na platformie społecznościowej. Opublikował tam dla żartu przerobione zdjęcia znanych osób z dodanymi twarzami swoich znajomych. Zmodyfikowane zdjęcia wyglądały jak prawdziwe i przedstawiały koleżanki i kolegów w kompromitujących sytuacjach. Po kilku dniach profil został zgłoszony do administratorów. Zidentyfikowano IP komputera. Rodzice Tomka dowiedzieli się o sprawie, a następnie poinformowali o sytuacji wychowawczynię.

Pytania do analizy:

1. Co się wydarzyło?
2. Kto ponosi odpowiedzialność?
3. Jakie konsekwencje może mieć ta sytuacja dla wszystkich zaangażowanych?
  - Tomka,
  - osób, których wizerunek został wykorzystany,
  - szkoły i rodziców?
4. Jak można było temu zapobiec?
5. Co byście zrobili, gdybyście byli:
  - Tomkiem,
  - koleżankami/ kolegami których wizerunki zostały pokazane w kompromitujących sytuacjach,
  - nauczycielem lub rodzicem?

Wasza prezentacja powinna odpowiedzieć na pytanie:

Jakie są prawne i etyczne granice anonimowego tworzenia oraz publikowania zmienionych zdjęć innych osób w internecie?

W jaki sposób anonimowość wpływa na decyzje o treściach i ochronę wizerunku w cyfrowym świecie?

Przykładowe odpowiedzi:

GRUPA 1

Jakie kroki możemy podjąć, aby zapobiec krzywdzącemu udostępnianiu prywatnych treści w internecie, jednocześnie ucząc się odpowiedzialności za swoje cyfrowe decyzje?

- Nie udostępniaj swoich intymnych zdjęć.
- Pamiętaj, że w internecie nic nie ginie.

GRUPA 2

Jak budować cyfrową empatię i odpowiedzialność? Czy historia Oli i Bartka nigdy się nie powtórzyła?

- Nie udostępniaj.
- Przerwij udostępnianie.
- Zgłoś treść – możesz to zrobić anonimowo.
- Wspieraj osobę poszkodowaną.

GRUPA 3

Jaką odpowiedzialność moralną i prawną ponosi Kuba za bierność wobec szkodliwych i potencjalnie nielegalnych treści w grupie oraz kiedy internetowy „żart” staje się formą krzywdzenia lub cyberprzemocy i jak reagować, gdy widzimy w sieci szkodliwe treści?

Moralna odpowiedzialność Kubę jako członka grupy polega na obowiązku sprzeciwu lub zgłoszenia szkodliwych/nielegalnych treści, by uniknąć współudziału.

Prawnie, jego bezpośrednia odpowiedzialność jest ograniczona, chyba że prawo nakazuje zawiadomić o poważnym przestępstwie.

„Żart” staje się cyberprzemocą i przestępstwem, gdy narusza godność, wywołuje strach/upokorzenie lub szkody psychiczne (np. zniesławienie, groźby). Granica prawna jest przekroczona, gdy działanie wypełnia znamiona czynu zabronionego.

GRUPA 4

Jakie konsekwencje prawne i społeczne niesie za sobą nieuprawnione przejęcie i odblokowanie sprzętu elektronicznego oraz rozpowszechnienie prywatnych danych (zdjęć) oraz jakie natychmiastowe kroki powinna podjąć ofiara, aby chronić swoją prywatność i dane w przyszłości?

Nieuprawnione przejęcie i rozpowszechnienie prywatnych zdjęć z cudzego telefonu to poważne przestępstwo, grożące odpowiedzialnością karną (naruszenie tajemnicy komunikacji i danych) oraz cywilną (naruszenie dóbr osobistych, wizerunku, prywatności). Skutki społeczne to stygmatyzacja, upokorzenie i utrata reputacji ofiary. Aby się chronić, należy natychmiast zgłosić sprawę policji, zablokować telefon u operatora i zmienić wszystkie powiązane hasła. Na przyszłość: używaj silnego hasła/biometrii i szyfruj dane, regularnie tworząc bezpieczne kopie zapasowe.

GRUPA 5

Co jest ważniejsze w tej sytuacji: ochrona koleżanek przed potencjalną krzywdą, czy obawa przed opinią „donosicielki”? Jakie mogą być konsekwencje zareagowania lub milczenia? Co najgorszego może się stać, jeśli Zosia zgłosi sprawę lub jeśli nic nie zrobi? Jakie jest największe ryzyko zrobienia (lub niezrobienia) czegokolwiek?

Kluczowym priorytetem jest ochrona koleżanek i zapobieżenie krzywdzie, co jest znacznie ważniejsze niż obawa przed opinią „donosicielki”.

Ryzyko niezgłoszenia jest poważniejsze: największym ryzykiem niezgłoszenia jest realizacja potencjalnej krzywdy (fizycznej, psychicznej, cyberprzemocy), co może prowadzić do poważnego cierpienia, poczucia bezradności i winy u Zosi, a także eskalacji problemu.

Ryzyko zgłoszenia jest mniejsze: najgorszym, co może się stać przy zgłoszeniu, jest ostracyzm społeczny/wyśmiewanie ze strony rówieśników (nazwanie „donosicielką”) lub brak reakcji ze strony dorosłych.

GRUPA 6

Jakie są prawne i etyczne granice anonimowego tworzenia oraz publikowania zmienionych zdjęć innych osób w internecie? W jaki sposób anonimowość wpływa na decyzje o treściach i ochronę wizerunku w cyfrowym świecie?

Prawne i etyczne granice zmieniania i publikowania anonimowo zdjęć innych osób są bardzo dobrze opisane, ponieważ łamie to prawo do wizerunku i może być uznane za naruszenie dóbr osobistych lub nawet przestępstwo, szczególnie jeśli zdjęcie jest ośmieszające (hejt). Etycznie jest to nie fair, dana osoba nie wyraziła zgody, a anonimowość nie zwalnia z odpowiedzialności.

Poczucie anonimowości w internecie często sprawia, że ludzie łatwiej decydują się na publikowanie bardziej kontrowersyjnych lub krzywdzących treści, bo czują się bezkarni. Jednocześnie, ochrona wizerunku w cyfrowym świecie jest przez to trudniejsza, bo ciężko namierzyć sprawcę, a szkodliwe treści szybko się rozchodzą.